

№ 1/26-09 від 26.09.2014 р.

Конституційний Суд України

адреса: 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 14

Товариства з обмеженою відповідальністю
«Юрполіс Компані»

адреса: 61070, м. Харків, вул. Ак. Проскури, 1
ЄДРПОУ 33901201

Email: Goshin33@gmail.com

Тел. 0675731038

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

Товариство з обмеженою відповідальністю «Юрполіс Компані» (далі за текстом – заявник) як належним чином зареєстрований суб'єкт господарювання є учасником суспільних правовідносин, котрі складаються з приводу здійснення органами державної виконавчої влади, зокрема: територіальними органами Міністерства доходів і зборів України – державними податковими інспекціями, територіальними органами Державної фінансової інспекції України – державними фінансовими інспекціями тощо контролю в галузі податкової справи, в галузі обігу державних активів, результати якого оформлюються шляхом складання офіційних письмових документів: актів перевірок (ревізій), довідок зустрічних звірок.

Заявник вважає, що в разі оскарження у судовому порядку дій суб'єктів владних повноважень з приводу здійснення контролю у формі перевірок, ревізій, звірок, а також викладення результатів такого контролю в офіційних письмових документах: актах перевірок (ревізій), довідках зустрічних звірок суди допускають неоднозначне застосування положень статей 2 і 17 Кодексу адміністративного судочинства України.

Так, в деяких випадках, суди зазначають, що і сама процедура реалізації контролю, і процедура документального оформлення результатів такого контролю, а також зміст складених актів перевірок (ревізій), довідок зустрічних звірок жодним чином не впливає на права та охоронювані законом інтереси платника податків. На думку судів, викладену в рішеннях, постановлених у цих випадках в порядку адміністративного судочинства може бути оскаржене лише таке рішення чи діяння суб'єкта владних повноважень, яке безпосередньо впливає на права чи породжує обов'язки для позивача.

Прикладом такого застосування статей 2 і 17 Кодексу адміністративного судочинства України є постанова Верховного суду України від 10.09.13 по справі № 21-237а13 – номер в ЄДРСР 33770792, постанова Верховного Суду України від 20.05.14 по справі №21-93а14 – номер в ЄДРСР 39493119, постанова Вищого адміністративного суду України від 16.07.14 по справі №К/800/23408/13 – номер в ЄДРСР 39888017 (справа Полтавського окружного адміністративного суду №816/349/13-а), постанова Вищого адміністративного суду України від 16.07.14 по справі № К/800/13680/14 – номер в ЄДРСР 39834321 (справа Окружного адміністративного суду міста Києва №826/18536/13-а), постанова Вищого адміністративного суду України від 15.07.14 по справі № К/800/12056/13 – номер в ЄДРСР 39870032 (справа Одеського окружного адміністративного суду №2а/1570/2936/2012), постанова Вищого адміністративного суду України від 15.05.14 по справі № К/800/46881/13 – номер в ЄДРСР 39082908 (справа Полтавського окружного адміністративного суду №816/2137/13-а), постанова Вищого адміністративного суду України від 17.04.14 по справі №К/800/45433/13 – номер в ЄДРСР 38746902 (справа Харківського окружного адміністративного суду №820/3563/13а), постанова Вищого адміністративного суду України від 23.01.14 по справі №К/800/31047/13 – номер в ЄДРСР 36945637 (справа Одеського окружного адміністративного суду №1570/6322/2012), постанова Вищого адміністративного суду України від 23.01.14 по

справі № К/800/30711/13 – номер в ЄДРСР 36945643 (справа Окружного адміністративного суду міста Києва №826/446/13-а), постанова Вищого адміністративного суду України від 06.02.14 по справі №К/800/31118/13 – номер в ЄДРСР 37345333 (справа Кіровоградського окружного адміністративного суду №1170/2а43/12), постанова Вищого адміністративного суду України від 13.03.14 по справі №К/800/31609/13 – номер в ЄДРСР 38469314 (справа Бериславського районного суду Херсонської області №2а-1380/11/2101).

Натомість в інших випадках суди при застосуванні положень статей 2 і 17 Кодексу адміністративного судочинства України виходили з того, що рішення (діяння) суб'єкта владних повноважень, котрі суперечать вимогам закону, підлягають визнанню протиправними безвідносно до створених ними юридичних наслідків, обставин продовження юридичної дії спірним рішенням (діянням) або вичерпання юридичної дії фактом виконання, позаяк вважали, що захисту підлягає інтерес особи (ухвала Харківського апеляційного адміністративного суду від 09.07.13 по справі за № 820/2145/13-а – номер в ЄДРСР 32396014 (справа Харківського окружного адміністративного суду №820/2145/13-а), ухвала Харківського апеляційного адміністративного суду від 25.09.13 р. по справі за № 820/4566/13-а – номер в ЄДРСР 34543954 (справа Харківського окружного адміністративного суду № 820/4566/13-а), постанова Донецького апеляційного адміністративного суду від 28.08.12 по справі № 2а/0570/6766/2012 – номер в ЄДРСР 25862520 (справа Донецького окружного адміністративного суду № 2а/0570/6766/2012), ухвала Вищого адміністративного суду від 23.02.12 по справі №к/9991/43919/11-с – номер в ЄДРСР 22514711 (справа Харківського окружного адміністративного суду №2а-12792/10/2070), ухвала Вищого адміністративного суду від 16.05.12 по справі №к/9991/77530/11-с – номер в ЄДРСР 25225985 (справа Харківського окружного адміністративного суду №2а-3002/11/2070), ухвала Вищого адміністративного суду від 30.10.13 по справі № к/9991/19988/12 – номер в ЄДРСР 35394099 (справа Харківського окружного адміністративного суду №2а-9525/11/2070).

Заявник вважає, що вірним тлумаченням змісту статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України є таке розуміння, згідно з яким окремими і цілком самостійними об'єктами судового захисту за правилами адміністративного судочинства є: 1) права фізичної особи, 2) свободи фізичної особи, 3) інтереси фізичної особи, 4) права юридичної особи, 5) інтереси юридичної особи, а предметом судового оскарження є рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень.

При цьому, з огляду на приписи статей 8, 32 і 55 Конституції України існування реальної можливості відновлення попереднього правового становища особи (котре існувало до порушення прав, свобод, інтересів) не є обов'язковою передумовою ані для звернення до суду, ані для задоволення заявлених позивачем вимог.

Заявник стверджує, що помилкове розуміння судами змісту статей 2 і 17 Кодексу адміністративного судочинства України як запровадження законодавцем такої обов'язкової передумови для задоволення позову платника податків у спрах про скасування рішення суб'єкта владних повноважень чи про визнання протиправними дій суб'єкта владних повноважень як вплив рішення (діяння) суб'єкта владних повноважень на стан суб'єктивних прав платника податків або факт створення для платника податків певних додаткових обов'язків, не узгоджується з положеннями статті 32 Конституції України та призвело до порушення прав і інтересів заявника у справі Харківського окружного адміністративного суду № 820/10918/13-а, де постановою Харківського окружного адміністративного суду від 06.02.14 – номер в ЄДРСР 37094897, ухвалою Харківського апеляційного адміністративного суду від 18.03.14 – номер в ЄДРСР 37774248 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 16.05.14 – номер в ЄДРСР 38843401 в позові було відмовлено з мотиву відсутності порушеного права.

Крім цього, по справі Харківського окружного адміністративного суду № 820/9002/13-а де ухвалою Харківського апеляційного адміністративного суду від 12.02.14 – номер в ЄДРСР 37379941 та ухвалою Вищого адміністративного суду України від 13.03.14

– номер в ЄДРСР 37629864 було закрито провадження з підстав відсутності порушеного права.

Заявник вважає за можливе наголосити, що в силу норм Податкового кодексу України існують процедури реалізації суб'єктами владних повноважень - податковими інспекціями управлінських функцій, результати яких безпосередньо не змінюють стану суб'єктивних прав платника податків та не породжують для платника податків певних додаткових обов'язків, але при цьому прямо та невідворотно впливають на інтерес платника податків, зачіпаючи, зокрема, презумпцію добросовісності і сумлінності платника податків, правомірності рішень платника податків.

Так, результати проведення податковим органом зустрічної звірки платника податків відповідно до статті 73 Податкового кодексу України підлягають оформленню у спосіб складання податковою інспекцією довідки. Згадана довідка за своєю правовою суттю та наслідками не є рішенням суб'єкта владних повноважень, не змінює стану суб'єктивних прав особи як платника податків, не покладає на особу додаткових обов'язків. Разом з тим, ураховуючи положення статей 4, 44, 77 Податкового кодексу України платник податків має матеріальний інтерес, котрий полягає у тому, щоби зміст довідки зустрічної звірки відтворював виключно реальну та достовірну картину правильності чи помилковості ведення суб'єктом господарювання податкового обліку господарських операцій, а не містив лише суб'єктивну думку податкової інспекції з приводу достовірності та повноти самостійного обчислення особою податкових зобов'язань, а відтак, не ставив безпідставно під сумнів презумпцію добросовісності, сумлінності суб'єкта господарювання як платника податків, потенційно збільшуючи кількість заходів податкового контролю та зменшуючи часовий проміжок між ними (що передбачено законом для платника податків з високим ступенем ризику в дотриманні податкової дисципліни).

Результати здійснення управлінської процедури контролю за достовірністю та повнотою обчислення платника податків грошових зобов'язань по податках і зборах шляхом проведення податковою інспекцією перевірки, що в силу ст.86 Податкового кодексу України оформлюються складанням акту, також не змінюють стану суб'єктивних прав платника податків та не породжують для платника податків певних додаткових обов'язків.

Проте, вказана обставина не зумовлює відсутності у платника податків матеріального інтересу, котрий полягає у тому, щоби суб'єкт владних повноважень здійснював реалізацію функції контролю шляхом проведення перевірки лише в разі наявності визначених законом підстав, з дотриманням визначеної законом процедури та відображенням у змісті акту перевірки тих висновків (суджень), котрі об'єктивно відповідають обставинам фактичної дійсності.

Наведене вище, переконливо свідчить, що неоднозначне застосування судами положень статей 2 і 17 Кодексу адміністративного судочинства України призвело до порушення конституційних прав і свобод заявника на судовий захист шляхом правильного і вірного вирішення спору по справі Харківського окружного адміністративного суду № 820/10918/13-а та справі Харківського окружного адміністративного суду № 820/9002/13-а.

Статтею 94 Закону України «Про Конституційний суд України» передбачено, що підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

Керуючись статтею 8 Конституції України, статтями 38, 42, 43, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», заявник, -

ПРОСИТЬ:

1. Дати офіційне тлумачення поняттю «інтерес», що згадується законодавцем в частині 1 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України у логічно-смысловому зв'язку з адміністративними процедурами податкового контролю, які здійснюються податковою інспекцією відносно платника податків згідно з статтями 73, 75-80 Податкового кодексу України.

2. Дати офіційне тлумачення поняттям «рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта владних повноважень», що згадуються законодавцем в частині 2 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України у логічно-смысловому зв'язку з об'єктами судового захисту відповідно до статті 55 Конституції України.

3. Дати офіційне тлумачення змісту статей 2 і 17 Кодексу адміністративного судочинства України в аспекті частині 4 статті 32 Конституції України, де зазначено, що кожному гарантується судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе, стосовно можливості оскарження платниками податків в порядку адміністративного судочинства змісту складених податковими інспекціями довідок зустрічних звірок та актів перевірок.

4. Дати офіційне тлумачення змісту частині 4 статті 32 Конституції України в аспекті поширення приписів даної конституційної норми на правовідносини за участі платників податків – юридичних осіб.

5. Дати офіційне тлумачення змісту статті 17 Кодексу адміністративного судочинства України щодо належності документів, складених податковими інспекціями внаслідок реалізації адміністративних процедур податкового контролю, як-то: довідок зустрічних звірок, актів перевірок тощо, до правозастосовчих актів індивідуального характеру – рішень суб'єктів владних повноважень.

**Директор
ТОВ «Юрполіс Компані»**

Пронько О.Ю.